

Uşaq ədəbiyyatı

“Çiçək ətirli Məryəm” toplusunu kitab-albom adlandırmaq daha düzgün olardı. Elə nəşrin özəlliyi ondadır ki, “sevimli nəvənin” - baş qəhrəmanın ayrı-ayrı məkanların fonunda, həm də ustalıqla çəkilməmiş fotosəkilləri mətnlərin mahiyyətinin açılmasında xüsusi rol oynayır.

Cansız oyuncaqlarla canlı kimi həmsöhbət olan uşağın marağ dairəsinə nüfuz etmək, onun psi-

yi ilə seçilir. Bir-birini tamamlayan misralar axıcıdır, oxuyanda dil dolşmır, uşağın mənalandırdığı obyektin bütün detalları yerli-yerində işlənilib. Dialoqun təbiiyi isə şeirin yadda qalmasında çox böyük rol oynayır.

Müəllifin hekayələri də demək olar ki, dialoq üzərində qurulduğuna görə baba ilə nəvənin söhbəti daha səmimi təsir bağışlayır. Məsələn, “Ya Allah!” hekayəsində

“- Baba, böyüyəndə mənə Qarabağa aparacaqsan?

- Əlbəttə, mənim balam! Cıdır düzünün əlvan çiçəklərindən dərib sənə saçlarına düzmək mənim ən böyük arzumdur”.

Qarabağı azad görmək hamımızın arzusudur. Təki çin olsun!

Qeyd etdiyim kimi, Məzahirin yazı dili sadə və səlis olduğu üçün “Məryəmin ad günü”, “Dəvə böyükdür, yoxsa fil?”, “Balaca turist”,

Sevimli nəvələrin kitabı

Məzahir Süleymanzadənin “Çiçək ətirli Məryəm” kitabı barədə

xologiyasından xəbərdar olmaq yazıçı və şairdən xüsusi fəhm tələb edir, eyni zamanda həmin əsərlərdə sözün və ifadə tərzinin vəhdəti zərurətə çevrilir. Daha doğrusu, belə əsərlərin “öz ləksikonu” var və hər söz ora daxil ola bilməz, çünki uşağın “sadələvh” marağı, əslində, onun ətrafı dərk etmək istəyindən doğan heyretinin təcəssümüdür. Məsələn, “Məryəmin xoruzu” şeirində “səhər açılsa da yorulub şirin yuxuya batan babasını xoruzun oyadacağından” narahat olan Məryəm nəvəsinə deyir:

*Gəl biz həyətdə düşək,
Gəzək, qaçaq, sürüşək.
Gərək biz özümüzlə
Xoruzu da aparaq.
Birdən o bərk banlayar,
Babam yuxudan durub
Xoruzumu danlayar.*

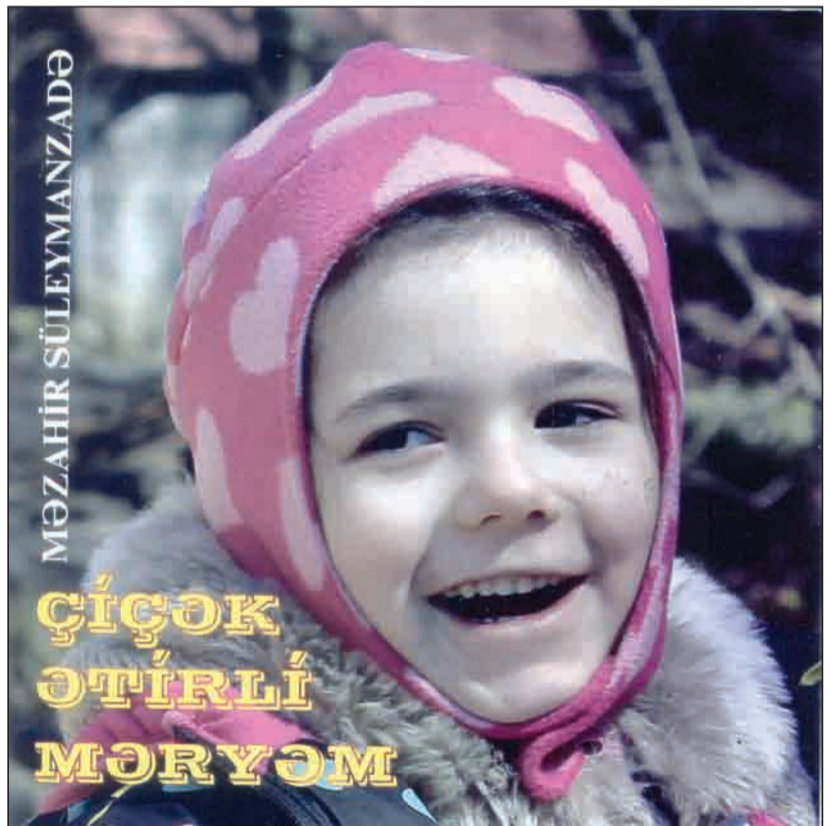
“Məryəmin pişiyi” şeirində isə balaca qızcığaz nəvəsindən rəng-bərəng yumaq istəyir ki, pişiyi onunla oynasın. Axı o, özü də çox yorulub, bir az dincəlmək istəyir. Nəvə isə deyir:

*Ay mənim çiçək nəvəm,
Hamıdan göyçək nəvəm,
Görürəm sənə kimi
Pişiyin də yorulub.
Verdiyən yumaqları
Bir kənara atacaq.
Bil ki, sən yatan kimi
O da gedib yatacaq...*

Digər bir şeirdə babanın aldığı oyuncaq ayısını evdə qoyub bağçaya gedən və nigaran qalan üreyaçıq Məryəm görün nə düşünür:

*Mənim balaca ayım
Yəqin indi darıxır...
Qoy bacımla oynasın -
Axı, o həm mənimdir.
Həm də Mədinəndir!*

Digər altı şeir də dilinin şirinli-

Məryəm babasını çağırır. Baba ayağa qalxanda belini tutub “Ya Allah!” deyir, nəvə isə dərhal nəvəsinin də tez-tez bu sözü işlətdiyini də xatırlayaraq, Allahın kimliyini, niyə bəzəkli, böyük kitaba, yəni Qurani-Kərim”ə Allahın kitabı deyildiyini soruşur. Baba yerin-göyün, bir sözlə, dünyada hər şeyin Allah tərəfindən yaradıldığını, həmin kitabın müqəddəs olduğunu elə sadə cavablarla nəvəsinə başa salır ki, əlavə nəsə soruşmağa ehtiyac duyulmur.

“Ən müqəddəs arzu” hekayəsində də eyni üslubdan istifadə edən müəllif balaca qızcığazın suallarına cavab olaraq, divardakı xalçanın üstündə asılan tufənglə sazın tarixi mahiyyətini uşağın anlayacağı sadə dillə açır. Dialoq öz təbii axarı ilə uzanır, söhbət vətənimizin bir parçası olan Qarabağdan düşür. Nəhayət, uşaq soruşur:

“Qlobus”, “Halal süd”, Hərənin öz adı var”, “Qarpız ağacı”, “Göyden üç alma düşdü” və s. hekayələri də rahat oxunur. Valideynlər bu nağıl-hekayələri öz ciyərparaları üçün oxusalar, uşaqlar çox şey öyrənər, nisbətən kiçik yaşlılar isə asanlıqla şirin yuxuya gedib, mışıl-mışıl yatarlar.

İndi tanınmışlar da, əli yenice qələm tutanlar da “böyükklər” üçün yazmağa üstünlük verirlər, sanki balacalar artıq kimsəni maraqlandırmır. Əslində, balacalar üçün yazmaq böyük hünər və istedad tələb edir. Məzahirin gələcəkdə uşaq şeirləri yazıb-yazmayacağını deyə bilmərəm, lakin hekayələrində gördüyüm “qığılcımlar” tutuşub yanmaq istəyən bir ocaqdan xəbər verir. Onu sönməyə qoymamaq isə özündən asılıdır...

Etibar ETİBARLI